

РЕЦЕНЗИИ И ОБЗОРИ

АНДОНИЯ КУЦАРОВА, ИВАН ДЕЧЕВ, АНТОАНЕТА КРАЕВСКА, МАЯ АНДОНОВА. БЪЛГАРСКИ ЕЗИК ЗА ЧУЖДЕНЦИ. СПЕЦИАЛИЗИРАН УЧЕБНИК ЗА МЕДИЦИ. ПЛОВДИВ, САЙПРЕС, 2018¹

Учебникът „Български език за чужденци (Специализиран учебник за медици)“ успешно се използва в Департамента за езиково и специализирано обучение към Медицинския университет – Пловдив за работа със студенти от специалност „Медицина“ през втората година от тяхното обучение. Именно тогава студентите изучават специализиран български език (надграждане на ниво В1 – В2 според Европейската езикова рамка). Основната задача е те да бъдат подготвени за задължителните стажове в реална болнична среда. Най-важното е студентите да бъдат запознати с основната медицинска и клинична лексика на български език, да имат успешна комуникация с пациенти, медицински и обслужващ персонал. Не е маловажно също така и усъвършенстването на граматичните им познания.

Настоящият учебник подпомага успешното затвърждаване на придобитите знания и умения и тяхното надграждане. Той борави с някои от най-модерните и иновативни методи, използвани при преподаването на български език като чужд. Освен това е и едно от малкото интерактивни пособия по специализиран медицински български език за чужденци.

ANDONIA KUTSAROVA, IVAN DECHEV, ANTOANETA KRAEVSKA, MAYA ANDONOVA. BULGARIAN LANGUAGE FOR FOREIGNERS.

A TEXTBOOK FOR MEDICAL STUDENTS. PLOVDIV, SAYPRESS, 2018

The textbook *Bulgarian Language for Foreigners (a Textbook for Medical Students)* has been successfully used at the Department of Language and Specialized Training at the Medical University – Plovdiv in teaching students majoring in Medicine during the se-

cond year of their education. It is then that students study specialized Bulgarian language (improving their proficiency at the B1-B2 language level according to the Common European Framework of Reference for Languages). The main educational task of the textbook is to prepare foreign students for the compulsory internships in a real-life hospital environment. The most important thing is for the students to be familiar with the basic medical and clinical vocabulary in Bulgarian, to be capable of carrying out successful communication with patients, medical and support staff, and last but not least to improve their knowledge of grammar.

This textbook can boldly help the successful consolidation of previously acquired knowledge and skills and their improvement. The textbook deals with some of the most modern and innovative methods used in teaching Bulgarian as a foreign language. It is also one of the few interactive guides for specialized medical Bulgarian language for foreigners.

Учебникът „Български език за чужденци (Специализиран учебник за медици)“ вече за втора учебна година успешно се използва в Департамента за езиково и специализирано обучение към Медицинския университет – Пловдив за работа със студенти от специалност „Медицина“ през втората година от тяхното обучение. Именно тогава студентите изучават специализиран български език (надграждане на ниво B1 – B2 според Европейската езикова рамка). Основната задача е те да бъдат подготвени за задължителните стажове в реална болнична среда, които започват от третата година. Най-важното е студентите да бъдат запознати с основната медицинска и клинична лексика на български език, да имат успешна комуникация с пациенти, медицински и обслужващ персонал. Не е маловажно също така и усъвършенстването на граматичните им познания.

Настоящият учебник подпомага успешното затвърждаване на придобитите преди това знания и умения и тяхното надграждане. Той борави с някои от най-модерните и иновативни методи, използвани при преподаването на бъл-

гарски език като чужд. Освен това е и едно от малкото интерактивни пособия по специализиран медицински български език за чужденци.

Учебникът е с обем от 152 страници и включва шест тематични единици (*Човешкото тяло, Посещение при лекаря, Респираторни заболявания, Травми, Остри и хронични заболявания и Снемане на анамнеза*), както и Приложение, в което са представени базисните граматични правила в прегледен табличен вид (например фонетични промени, словообразуване, местоимения, трансформация на пряка в непряка реч и др.). Освен това той разполага с текстове за слушане и отговори на упражненията към тях, кратък медицински българо-английски речник и списък на синоними и антоними на официални медицински термини и думи, използвани в разговорната реч и лекарския жаргон.

Всяка учебна единица започва с интерактивно представяне на задължителната специализирана лексика по съответната тема и продължава с различни по тип упражнения (лексикални, граматични и словообразователни); включени са и задължителните упражнения за развиване на уменията за общуване, за четене с разбиране, за слушане с разбиране и за поставяне в речева ситуация (т.е. изготвяне и участие в различни диалози).

По наше мнение най-приносният елемент е създаването на диск от авторите на учебника, който всъщност прави обучението интерактивно *per se*. В електронния носител всяка една от шестте учебни единици е представена с две презентации, като първата въвежда задължителната лексика, а втората – основните граматични правила, чието овладяване би подпомогнало правилната комуникация както в устна, така и в писмена форма. От особена полза за обучаемите са паралелно представените български термини със съответните им еквиваленти на английски език.

Някои специалисти по методика на преподаването на български език като чужд вероятно биха възразили срещу използването на език посредник, но според нас всеки един учебник трябва да бъде съобразен с нуждите на обучаемите, към които е насочен. Броят на чуждестранните студенти, които предпочитат да получат висшето си образование чрез обучение на български език, е значително по-малък от тези, които избират англоезичната форма на следване. За съжаление, броят на часовете по български език при англоезичната форма е крайно недостатъчен, за да се постигнат изискваните комуникативни резултати, затова в процеса на преподаване е задължително да се използва английски език като медиатор, макар и в минимална степен. В допълнение трябва да се отбележи също така, че нивото на владеене на английски език на чуждестранните студенти не е еднакво. Поради тази причина за тях презентациите в учебника в настоящия им вид представляват не само улеснение, но и проверка и затвърждаване на правилната употреба на терминологичния апарат както на български, така и на английски език.

Важно е да се изтъкне отличното структуриране на учебника „Български език за чужденци (Специализиран учебник за медици)“, в който темите следват последователността на темите за нови знания в учебната програма. Той съдържа апарат за ориентиране на студента при използването му – включена е

страница със съдържание и упражненията са подредени в последователен ред. Освен това учебникът представя изложение на съдържанието в логическа последователност и осигурява добър баланс между текст и илюстративен материал.

Не на последно място, трябва да отбележим, че езикът на учебника съответства на книжовните езикови норми на българския език, съобразен е с езиковото равнище на студентите, за които е предназначен, използва точно терминологията на съответната научна област, като се основава на придобитите знания, и осигурява постепенност и единност в употребата на термини и символи.

Учебникът спомага за разбирането и осмислянето на съдържанието от студентите и дава възможност за максимално използване на книжовния български език като инструмент за придобиване на необходимите знания и умения в съответната научна област.

В заключение бихме искали да подчертаем, че форматът на учебника „Български език за чужденци (Специализиран учебник за медици)“ го прави подходящ както за използване по време на упражнения с преподавател, така и за самостоятелна подготовка. Убедени сме, че работата с него е не само изключително ползотворна и приятна за чуждестранните студенти от медицинските университети, но и ще доведе до желания напредък в знанията и уменията им за успешно общуване на български език в различен контекст.

БЕЛЕЖКА / NOTE

¹ За реализирането на настоящия текст изказваме благодарности към ННП „Млади учени и постдокторанти“.

**Гергана Петкова
Ваня Иванова**

✉ *ст. пр. д-р Гергана Петкова*
Департамент по езиково и специализирано обучение
Медицински университет – Пловдив
бул. „Васил Априлов“ 15А, 4000, Пловдив, България
gi4e82ap@abv.bg

✉ *гл. ас. д-р Ваня Иванова*
Факултет по математика и информатика
Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“
ул. „Цар Асен“ 24, 4000, Пловдив, България
vantod@abv.bg